MARTOR LA DEMOLĂRI

ANDREI PIPPIDI

Găsesc în însemnările mele o pagină-două despre dezonoranta, umilitoarea distrugere a unor monumente bucureștene. Aceasta se petrecea după dărâmarea casei lorga, față de care difuzasem un protest prin „Europa liberă". Recitesc astăzi aceste note și, chiar cu sentimentul de rușine pe care mi-l inspiră acum caracterul lor, cumva prea „literar", cred că ele pot fi utile ca mărturie de la fața locului.

3 august 1988

Încep azi acest jurnal. Târziu, probabil prea târziu. Astă-seară am trecut pe Calea Victoriei, unde, la lumina reflectoarelor, lucrau excavatoarele și se încărcau camioanele de dărâmături și chiar de crengi acoperite de frunziș: era ca și cum s-ar fi cărat pe ascuns cadavre. Masacrul nu se mai oprește. Pe la 20 iulie au fost dărâmate primele case de pe trotuarul de nord al străzii Sevastopol, începând cu fostele dependințe ale casei Cerchez (grajd? remiză de trăsuri?), o mică clădire în stilul de Renaștere franceză care fusese și al clădirii principale. Au căzut în aceeași zi alte două clădiri în locul cărora se cască acum o groapă adâncă. Resturi de ziduri, de temelii – nu vor veni arheologii să le vadă. Ieri s-a dărâmat restaurantul „La mărul de aur" (clădirea din față, de aspect neoclasic), azi a dispărut casa de alături. Din grădina din față, cu pomi între care apăruseră de câțiva ani niște sculpturi de Apostu, n-a mai rămas nimic. Soldați în salopete și cu căști de plastic alb, pentru protecție, lucrează zi și noapte. Apropiindu-mă de Piața Victoriei dinspre șosea, capătul dinspre Buzești se confunda cu cerul negru. În primul moment, am crezut că nu mai sunt nici casa Balș, nici palatul reginei Elisabeta. Întunecate, acoperite de verdeață, așteaptă, încă, mușcătura uriașilor clești care să le zdruncine. Peste drum, o fereastră deschisă și luminată. Se vede un splendid tavan cu stucatură, în casa Caribol. Până când?

Biserica Sf. Vineri *(foto M. Grădinceanu)*

http://patrimoniu.gov.ro

Aproape sfârşitul... *(foto M. Grădinceanu)*

24 august 1988

Azi-dimineaţă, la 6, s-a prăbuşit o parte din casa Petrescu-Comnen din Ana Ipătescu, partea dinspre Piaţa Victoriei, care, desigur, se sprijinea pe casa Bassy (dărâmată în mai) şi care acum s-a năruit, lăsând să se vadă ca o găoace goală o cameră de la etajul I, al cărei perete a dispărut. După o zi întreagă de lucru, până noaptea târziu, câţiva muncitori „fardează" faţada, astupând golurile cu scânduri, ca un coteţ. Scândurile au fost văruite ca să dea impresia unui calcan tencuit.

Privind în tăcere şi durere *(foto M. Grădinceanu)*

http://patrimoniu.gov.ro

25 august 1988

Se sapă temelii în fostul parc din Piaţa Victoriei, altă groapă enormă, tot pentru temelii probabil, între fosta casă Cerchez şi fostul „Măr de aur". Aici, clădirea din fund a rămas deocamdată. Numai cea din faţă a fost măcelărită. Camioane grele trec în sus şi în jos pe acolo. Casa Filipescu-Cesianu (Calea Victoriei, colţ cu Sevastopol) se vede acum superb, încadrată de verdeaţa copacilor din parcul ei părăsit.

27 septembrie 1988

Azi-dimineaţă a fost aruncată în aer, cu dinamită, casa Balş. Ieri încă o vedeam ca o scoică goală, acoperită de iederă, cu ferestrele goale, sparte, pustiită.

20 ianuarie 1989

Azi am trecut pe lângă casa Văcărescu-Caribol în momentul când se prăbuşea, într-un nor imens de praf. Cleşti mari smulgeau din ea, sfărâmau tavanele cu stucaturi, rupeau acoperişul. În jur, zeci de camioane aşteptau ca să fie încărcate de ruine. Până mâine o să fie păşune.

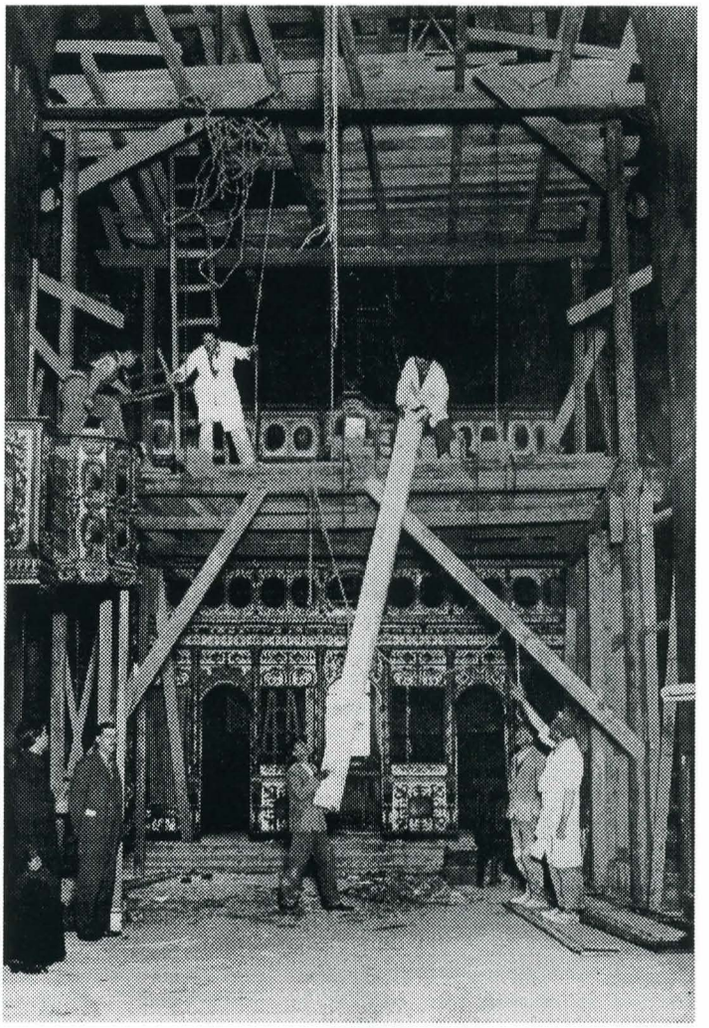

Patriarhia în reparaţie *(foto M. Grădinceanu)*

Zidul muşcat de cupa excavatorului *(foto M. Grădinceanu)*

http://patrimoniu.gov.ro